

FrieslandCampina, Bel Leerdammer en CONO verhogen weidepremie in 2017

Weidemelk rukt op in het schap van de supermarkt

Het aantal zuivelproducten gemaakt van weidemelk groeit stevig. Dit jaar komt er vooral meer weidemelkkaas in de winkelschappen te liggen. FrieslandCampina, CONO Kaasmakers en Bel Leerdammer verhogen de bonus op weidemelk in 2017.

tekst **Jelle Feenstra**

De telefoon staat roodgloeiend. Er is echt een omslag gaande in de markt', zegt Kees-Jaap Hin. Hij is secretaris van Stichting Weidegang, de organisatie die het productieproces, het transport en de verwerking van weidemelk borgt en op basis daarvan zuivelondernemingen een weidemelklogo verleent. Het weidemelklogo garandeert dat de zuivelproducten zijn gemaakt van melk van koeien die minimaal 120 dagen zes uren

per dag hebben geweid. Hin vertelt dat de vraag van zuivelondernemingen naar het weidemelklogo explosief groeit. 'In december 2015 waren er veertien bedrijven met een of meer geldige Certificaten Weidegang. Nu is het september en is dat aantal gegroeid naar 61 zuivelondernemingen. Zo'n groei in acht maanden tijd mag je rustig explosief noemen.' De aanvragen komen naast Nederland ook uit het buitenland, van zuivelonder-

nemingen die aan Nederlandse supermarkten leveren. De zuivelverwerkers hebben het logo nodig omdat ze anders afzet dreigen te verliezen. 'Onder aanvoering van Albert Heijn en Superunie, met Jumbo als goede derde, pakken supermarkten het thema weidemelk sinds dit jaar echt op. Producten zonder weidemelklogo raken uit. Ik ben ervan overtuigd dat weidemelk de nieuwe standaard wordt', zegt Hin.

Dat er steeds meer vraag komt naar zuivelproducten van weidemelk, blijkt ook uit de nieuwe initiatieven die gevestigde namen in de Nederlandse zuivelwereld ontplooiën. DOC Kaas produceert vanaf komende maand de eerste kaas met weidemelklogo. A-ware vraagt in zijn zoektocht naar nieuwe melkveehouders specifiek naar bedrijven met weidegang. Dat is volgens directeur Klaas de Jong omdat Nederlandse klanten daar in toe-

nemende mate om vragen. FrieslandCampina introduceerde dit voorjaar Campina-kaas, een serie Goudse kazen gemaakt van weidemelk. En Bel Leerdammer gaat de weidemelk voortaan gescheiden ophalen en wil alleen nog weidemelk in de Leerdammer kaas.

Albert Heijn helemaal om

Een woordvoerder van Albert Heijn, bevestigt de trend. 'Eind dit jaar zijn vrijwel alle zuivelproducten van ons eigen merk van weidemelk gemaakt. We zitten dan met onze verse en houdbare zuivelproducten onder eigen merk van uitsluitend weidemelk op 95 procent. We kiezen voor deze koers omdat wij dierenwelzijn belangrijk vinden en omdat onze klanten erom vragen.'

In december stelde World Animal Protection (WAP) in zijn jaarlijkse onderzoek dat supermarkten amper stappen extra zetten om weidezuivel te promoten: het aanbod van producten met weidemelklogo bleef steken op 22 procent, nagenoeg hetzelfde als in 2013 en 2014. Als de signalen kloppen, moet dit eind dit jaar dus hoger uitkomen.

Uit de jongste CBS-cijfers blijkt dat ondanks een daling van het aantal weiden de koeien, nog altijd 69 procent van de koeien dagelijks acht uur weidegang krijgt. Van een tekort aan weidemelk zal dus niet snel sprake zijn. Daar komt bij dat zo'n 70 procent van de in Nederland geproduceerde melk de grens overgaat. Bij veel buitenlandse afnemers is weidegang geen item. Veel meer dan dat weidemelk extra inkomsten oplevert, lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat het niet kunnen leveren van zuivelproducten met weidemelklogo leidt tot verlies van marktaandeel. En dat heeft natuurlijk wel zijn invloed op de melkprijs.

FrieslandCampina stelt dat het de bonus van één cent op weidemelk slechts gedeeltelijk kan terugverdienen door ho-

zuivelverwerker	weidepremie (eurocent/kg melk)			
	2014	2015	2016	2017
FrieslandCampina	0,5	1,0	1,0	1,5
DOC Kaas	0,5	0,5	0,5	0,5
A-ware	—	0,5	0,75*	0,75*
CONO Kaasmakers	1,0	1,0	1,0	2,0
Bel Leerdammer	0,5	0,5	0,65	2,0
Hochwald	0,5	0,5	1,6**	1,6**
CZ Rouveen	1,0	1,0	2,0**	2,0**
DeltaMilk	0,5	0,5	0,5	0,5
Nemelco	0,5	0,5	0,5	0,5
NoorderlandMelk	0,5	0,5	1,0	1,0

* Alleen bij gebruik app 'registreren weidegang' ** Premie alleen gedurende het weideseizoen

Tabel 1 – Premie weidemelk van Nederlandse zuivelfabrieken

gere verkoopprijzen voor weidemelkproducten. Toch maakt de zuivelcoöperatie een dezer weken bekend dat de bonus op weidegang per 1 januari 2017 omhooggaat naar 1,5 cent per kilo melk. FrieslandCampina wil dat nog niet officieel bevestigen, maar zegt bij monde van woordvoerder Jan-Willem ter Avest dat er 'aanvullende maatregelen komen om weidegang nog verder te stimuleren'. Hij geeft aan dat behoud van weidegang om redenen van meer maatschappelijk draagvlak en voor de afzet van zuivel in China van eminent belang is.

Bel Leerdammer naar 2 cent

Ook Bel Leerdammer schroeft de weidepremie in 2017 fors op. De zuivelonderneming verhoogt de premie van 0,65 naar 2 cent per kilo melk. De verhoging van de premie hangt samen met het plan om de Leerdammer kaas van uitsluitend weidemelk te gaan produceren. 'Veel retailers en consumenten hechten waarde aan het natuurlijke karakter van hun zuivelproducten. Een van de aspecten die zij verbinden aan "natuurlijk" is het weiden van melkkoeien. Voor de Nederlandse markt speelt dit al langere tijd, maar ook in voor ons belangrijke exportlanden zien we deze consumentenbe-

hoefte toenemen', zegt manager melkvoorziening Theodoor Bos. Bos ziet dat de vraag naar weidemelk met name in Duitsland groeit.

CONO Kaasmakers maakte eerder dit jaar al bekend de weidepremie per 1 januari 2017 aan de leden-melkveehouders te verhogen van 1 naar 2 cent. Bestuursvoorzitter Klaas Sluis: 'Onze klanten betalen een dusdanige meerprijs voor de melk dat de weidegangpremie zich in de markt wel degelijk terugbetaalt, meer dan zelfs.' Daar komt volgens Sluis nog bij dat behoud van de goede marktpositie vraagt om stevig beleid van de coöperatie. Van de 460 leden-melkveebedrijven doet 92 procent aan volledige weidegang. 'De meeste stoppers bij ons zijn bedrijven met weidegang. Willen we die 92 procent op peil houden, dan moeten we melkveehouders stimuleren om te gaan weiden.'

Geen wettelijke plicht

Wakker Dier voerde diverse radiocampagnes tegen van stalmelk gemaakte kaas. Op haar site staat een overzicht van volgens de organisatie 'goede' en 'foute' kazen. De opmars van weidemelk in de supermarkt is Wakker Dier niet ontgaan. 'Er is sprake van een inhaalslag. Mooi, maar ook hard nodig', zegt woordvoerder Anne Hilhorst. 'En niet alleen uit oogpunt van welzijn. Ook het milieu is gebaat bij weidegang, omdat het zorgt voor een lagere ammoniakuitstoot van de sector.'

De verhoging van de weidepremies bij diverse fabrieken kan ook niet los worden gezien van de toenemende politieke druk om weidegang verplicht te stellen. SP, D66 en Groen Links willen dat graag. Vooralsnog houdt staatssecretaris Martijn van Dam de boot af, tot opluchting van de zuivelindustrie. Zolang het politiek niet wordt geregeld, kunnen zuivelverwerkers voor weidemelk een meerprijs bij hun afnemers bedingen. |

Weidegang nog geen item in België

Weidegang staat niet op de actielijst van de Belgische DuurzaamheidsMonitor Melkveehouderij (DMM). Dit is een door de boerenorganisaties en de Confederatie van de Zuivelindustrie opgestelde actielijst met 35 aanbevolen initiatieven om melkveebedrijven te verduurzamen. 'De afweging is rationeel gemaakt. Er is geoordeeld dat de koeien in ruime stallen met licht, lucht en comfort het niet minder hebben dan koeien in de wei', verduide-

lijkt directeur coöperatiezaken Eddy Leloup van Milcobel. De grootste zuivelcoöperatie van België betaalt dan ook geen weidepremie, ook omdat weidegang in België niet bijzonder onder druk staat. Leloup ziet wel een toenemende vraag naar weidemelk. 'Nu Albert Heijn na de fusie met Delhaize meer vaste voet in België krijgt, zal dat ook hier wellicht meer gaan spelen. Maar nu is FrieslandCampina de enige die weidepremie betaalt.'